

Posudek diplomové práce

Mgr. Markéta Šindelková: *Ingrid Kurzová a její přínos pro vývoj teorie tlumočení*

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Ivana Čeňková, CSc.

Posuzovaná diplomová práce má teoreticko-deskriptivní charakter a je věnována rakouské konferenční a mediální tlumočnické profesi, profesorce a psycholožce Ingrid Kurzové. Práce má jasnou strukturu a je přehledně členěna, jednotlivé kapitoly zpracovávají hlavní oblasti působení Kurzové, tj. interdisciplinární výzkum, kvalita tlumočnického výkonu, psychologický stres při simultánním tlumočení, tlumočení v médiích a rady jak tréninkem dospět k lepšímu tlumočnickému výkonu; její zájem o historii tlumočení zmiňuje diplomantka z důvodu omezeného rozsahu práce jen okrajově. V úvodu práce řešitelka krátce představuje osobnost Ingrid Kurzové, jedna podkapitola nese název „Charakteristika *Vídeňské tlumočnické školy* a vývoj interdisciplinarity“, v textu je však této škole věnován jen odstavec a dále bych zvažila, zda by vývoj interdisciplinarity nebylo lepší použít jako úvod k následující kapitole „Interdisciplinární výzkum“? V závěru práce pak řešitelka shrnuje zjištěné poznatky, bohužel jde o pouhé konstatování, tudíž postrádám vlastní interpretaci, zhodnocení, případně zamyšlení se nad možnými směry budoucího bádání. Také se domnívám, že některé úsudky jsou poněkud banálního rázu (např. str. 78 *Literaturu na dané téma má vždy kompletně nastudovanou a to, že ji v počátečních částech svých studií zohledňuje, jen potvrzuje oblast historie výzkumu tlumočení jako jeden z jejích hlavních zájmů.*).

Za velký přínos předkládané práce považuji skutečnost, že zpracovává zajímavé téma, které doposud nebylo v českém prostředí souhrnně a komplexně uchopeno, přesto mám k práci několik zásadních výhrad. Uvítala bych především užití metody orální historie, tj. rozhovor se samotnou I. Kurzovou, který by jistě přinesl nové poznatky a celou práci nesmírně obohatil.

Čtení celého textu práce je velmi náročná, čtenář se v některých pasážích poměrně rychle ztrácí a nesnadno orientuje (např. užívání termínů *badatelka* a *autorka* je často matoucí a zavádějící, nevíme, která autorka – zda Kurzová, nebo diplomantka?). Ze stylistického hlediska působí většina formulací v češtině zcela nepřírodně (např. str. 35 *Po přečtení několika studií můžeme kvalitu označit jako dosažení cíle, jímž je uspokojení potřeb našich posluchačů.* nebo str. 80 *všechny hypotézy vytyčené před začátkem*) a jsou v nich patrné interference z němčiny (např. sloveso na konci věty: str. 26 *Co se týče souvislosti s faktorem stresu, je zřejmé, že právě ten kvalitu tlumočnického výkonu výrazně oslabuje.* nebo str. 56 *témata zpravodajství nervozitu často ještě prohlubují.* a také nominálnost: str. 24 *Díky ustálené znalosti faktů je též schopný logicky domyslet, co má řečník na mysli.*). Mnohé věty jsou po syntaktické stránce nekoherentní, někdy až na hranici srozumitelnosti (str. 41 *Historie výzkumu tématu zaměřená na činnost Ingrid Kurzové*). Úroveň vyjadřování neodpovídá odbornému stylu, ten je narušován častými publicismy (str. 65 *Badatelce vyšly předpoklady*, str. 77 *eseje opřené o vlastní zkušenosti* nebo *vzali výzkum do rukou samotní tlumočníci*). Řada tvrzení je velmi obecná a vágní (např. str. 37 *v jeho projevu se objevilo méně očividných chyb*). Některé informace jsou zbytečně redundantní a často se opakují, místy je použita neobvyklá terminologie (str. 29 *sdužení AIIC*, str. 45 *Výše uvedené důvody přiměly Ingrid Kurzovou k provedení průzkumu, který se zabývá právě odlišným vnímáním stresu u profesionálů a tlumočnicků-záčátečnicků*).

Dalším nedostatkem práce je, že v ní chybí propojenost a návaznost mezi jednotlivými kapitolami a podkapitolami, celý text působí spíše jako resumé knihy či článků I. Kurzové (což dokazuje i formulace na str. 61 *První část kapitoly je vystavěna na základě autorčiny knihy*) a chybí usouvztažnění ze strany diplomantky. Domnívám se, že i jednotlivé uvedené výzkumy předchůdců by bylo záhodno více zasadit do kontextu právě I. Kurzové, působí totiž pouze jako vyjmenované výčty.

Zcela zásadní výtka mám k zacházení se zdroji a citacemi. Mnohé ze zmiňovaných experimentů, článků, studií či korespondence (D. Gile, str. 78), ať už samotné Kurzové nebo jejich předchůdců, jsou zcela nestandardně citovány, chybí datování a zdroje. Navíc řešitelka opakovaně uvádí práce Kurzové jak v originálním znění tak i v češtině, což stačí uvést pouze při prvním výskytu. Bibliografie je rovněž zpracována neobvyklým způsobem, doporučuji díla uvádět stylem 1995a, 1995b, neboť poté lze snadno docílit adekvátního odkazování a citování děl v samotném textu práce.

Pokud jde o překlady jednotlivých děl, preferovala bych nejprve originální znění, poté uvést pracovní název nebo před titul článku v cizím jazyce uvést vnitřní vysvětlivku. Je třeba sjednotit, zda relevantní termíny uvádět jen v cizím jazyce nebo i česky, v práci nejednotné (např. str. 48 vs. 46). Rovněž jména by bylo záhodno zachovat v jedné verzi (např. str. 19, 69 *Moser-Mercerová* vs. str. 62 *Moserová-Mercerová*). Pokud řešitelka sama překládá citace, stačí uvést při prvním výskytu: „Pokud není uvedeno jinak, jsou všechny překlady autorčiny.“ a dále neuvádět.

Po formální stránce práce nespĺňuje doporučené Metodické pokyny FF UK zveřejněné na webových stránkách fakulty, např. číslování stránek, seznam zkratek atd. V textu práce nalezneme hned několik zkratk (AIIC, STAI, EEG, NIOSH a další), ale jejich seznam na prvních stránkách práce chybí. Diplomantka také pro názornost přikládá schémata (str. 33 a 40), což oceňuji, nicméně chybí popis obrázků a v úvodu práce poté seznam použitých vyobrazení.

Práce rovněž obsahuje překlady (např. str. *itaský*, str. 36 *rohovorů*, str. 37 *italší*, str. 61 *vytvalého* atd.) či pravopisné chyby (např. str. 35 *akce i. Kurzové*, str. 36 *pro úplnost se vyjádřilo 31, 8 % a pro podstatnost 43, 8 % dotazovaných*). K technické stránce mám jen připomínku týkající se odsazování odstavců: pokud odsazujete (český úzus), už odstavce neodděluje mezerou (americký úzus).

Magisterská diplomová práce Mgr. Markéty Šindelkové nespĺňuje požadavky kladené na závěrečné kvalifikační práce na Ústavu translatologie FF UK, a proto navrhuji, aby ji diplomantka přepracovala.

Na základě výše uvedeného nedoporučuji diplomovou práci k obhajobě a hodnotím ji jako „neprospěla“.

V Praze 5. září 2016

PhDr. Mgr. Petra Vavroušová
oponentka